RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

nr. 225.988 van 8 januari 2014
in de zaak A. 207.597/X-15.323.

In zake : 1. Jos VANDEBROECK
2. Manuel VANDEBROECK
3. Bart HUYBRECHTS
4. Louis JANSSENS
5. Mireille JACQUEMYN
6. Prosper ALEN
7. Johnny AERTS
8. Patricia MOULING
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Johan Verstraeten
kantoor houdend te 3000 Leuven
Vaartstraat 68-70
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de PROVINCIE VLAAMS-BRABANT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Michel van Dievoet
kantoor houdend te 1000 Brussel
Wolstraat 56
bij wie woonplaats wordt gekozen
2. het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Marc Van Bever
kantoor houdend te 1850 Grimbergen
Pastoor Woutersstraat 32/7
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 7 januari 2013, strekt tot de nietigverklaring van :

a. het besluit van de provincieraad van de provincie Vlaams-Brabant van 19 juni 2012 houdende definitieve vaststelling van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan “Afbakening kleinstedelijk gebied Diest”, en

b. het besluit van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport van 26 oktober 2012 houdende goedkeuring van voornoemd provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Dieter Decock heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 6 december 2013.

Staatsraad Stephan De Taeye heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Anouk Janssens, die *loco* advocaat Johan Verstraeten verschijnt voor de verzoekende partijen, advocaat Filip van Dievoet, die *loco* advocaat Michel van Dievoet verschijnt voor de eerste verwerende partij, en advocaat Marc Van Bever, die verschijnt voor de tweede verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur Dieter Decock heeft een met dit arrest gedeeltelijk eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. Op 4 oktober 2011 stelt de provincieraad van Vlaams-Brabant het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening kleinstedelijk gebied Diest" (hierna : het PRUP) voorlopig vast.

3.2. Tijdens het openbaar onderzoek, dat plaatsvindt van 24 oktober tot 23 december 2011, worden 17 bezwaren ingediend.

3.3. Op 21 december 2011 verleent de Vlaamse regering een voorwaardelijk gunstig advies over het ontwerp-PRUP. Op 26 maart 2012 brengt ook de Provinciale Commissie voor Ruimtelijke Ordening een voorwaardelijk gunstig advies uit.

3.4. Op 19 juni 2012 stelt de provincieraad van de provincie Vlaams-Brabant het PRUP definitief vast.

Dit is het eerste bestreden besluit.

3.5. Op 26 oktober 2012 keurt de Vlaamse minister bevoegd voor Ruimtelijke Ordening het PRUP goed.

Dit is het tweede bestreden besluit.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

4.1. In hun verzoekschrift stellen de eerste verzoeker en diens zoon, de tweede verzoeker, dat zij een perceel landbouwgrond bezitten dat in het nieuwe industrieterrein Leuvensesteenweg-Zuid zal opgenomen worden. De overige verzoekers stellen dat zij woningen "bezitten en bewonen" op aangrenzende percelen van dit nieuwe industrieterrein.

De tweede verzoeker specificeert dat hij niet alleen zijn eigen percelen landbouwgrond maar ook het perceel landbouwgrond van zijn vader, de eerste verzoeker, bewerkt. Dit laatste perceel meegerekend, beschikt hij momenteel over een areaal van 70 ha landbouwgrond, waarvan er 10 ha ingevolge het PRUP zal wegvallen. Voor de rendabiliteit van de landbouwactiviteit van de tweede verzoeker zou dit een zware klap betekenen.

De verzoekers vrezen verder dat de percelen langs de Bostereweg door de verharding van het industrieterrein met wateroverlast te kampen zullen krijgen. Tevens menen zij dat het nieuwe industrieterrein voor de omgeving een risico op vervuiling inhoudt.

4.2. De eerste verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord op dat de verzoekers hun belang beperken tot het deelplan Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-Zuid en dus slechts een belang hebben bij de vernietiging van het PRUP voor wat dit deelgebied betreft. Vermits het geviseerde gebiedsdeel van de rest van het plan kan worden afgesplitst, is een gedeeltelijke vernietiging mogelijk.

4.3. De tweede verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord op dat, waar de Raad van State in beginsel oordeelt dat het houden van een eigendomsrecht op één of meerdere percelen, gelegen binnen het bestemmingsgebied van het bestreden ruimtelijk uitvoeringsplan, op zich al een voldoende en rechtens vereiste belang verschaft, er te dezen van een uitzondering sprake is. Zo is de eerste verzoeker wel eigenaar van een dergelijk perceel, maar betreft het louter landbouwgrond. De eerste verzoeker woont niet op dit perceel, maar in het naburige Assent, net als de tweede verzoeker. De eerste verzoeker bewerkt bovendien zijn perceel niet zelf, zodat hij zijn belang niet kan "vastknopen" aan het belang van de tweede verzoeker, "[die] zich gefnuikt zou zien worden in diens landbouwactiviteiten". Het gebrek aan enige landbouwactiviteit op het betreffende perceel in hoofde van de eerste verzoeker, zou bevestiging vinden in de voorliggende "eigendomsbewijzen". De tweede verwerende partij merkt verder op dat de betrokken percelen, ingevolge de

bestemmingswijziging van agrarisch gebied naar gemengd regionaal bedrijventerrein, in waarde zullen stijgen.

Voortbouwend op wat voorafgaat, stelt de tweede verwerende partij ook het belang van de tweede verzoeker in vraag. Zij merkt hierbij op dat slechts 4ha 84a 59ca grond aan deze verzoeker toebehoort en doet voorts gelden dat er geen pachtovereenkomst tussen de eerste en de tweede verzoeker wordt voorgelegd. Ook voor de tweede verzoeker geldt dat de waarde van het perceel door de bestemmingswijziging zal stijgen.

Wat de derde verzoeker betreft, wijst de tweede verwerende partij erop dat zijn woning op 300 meter van het bestemmingsgebied is gelegen, hetgeen niet meer tot de onmiddellijke omgeving behoort. Wat de eigendomsrechten van de vierde, vijfde, zesde, zevende en achtste verzoekers betreffen, werpt de tweede verwerende partij op dat deze slechts een aanslagbiljet inzake de onroerende voorheffing voorleggen, wat als eigendomsbewijs niet volstaat. Bovendien worden de ingeroepen hinder en nadelen op algemene en vage wijze geformuleerd en wordt de infiltratiecapaciteit geenszins rechtstreeks door het PRUP beïnvloed.

Ten slotte werpt de tweede verwerende partij evenzeer op dat het belang van alle verzoekers beperkt is tot het deelplan Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-Zuid, nu alle middelen op dit deelplan zijn "geconcentreerd".

4.4. De verzoekers dupliceren in hun memorie van wederantwoord dat het vaste rechtspraak is dat de eigenaar van een perceel dat in het plangebied gelegen is, ingevolge die hoedanigheid van het rechtens vereiste belang doet blijken. Ofschoon de eerste verzoeker weliswaar in een andere gemeente woont, is hij hoe dan ook eigenaar van een perceel dat in het plangebied is gelegen. Het feit dat dit perceel "slechts" landbouwgrond is en dat de eerste verzoeker de bewerking van zijn perceel laat uitvoeren door de tweede verzoeker, verandert daar niets aan. De tweede verzoeker heeft steeds het gebruik van dit perceel in

handen gehad: eerst als pachter en later als eigenaar. De omstandigheid dat het slechts om een beperkt perceel zou gaan, doet aan zijn belang geen afbreuk.

De derde verzoeker stelt dat hij als eigenaar van een perceel, gelegen aan de Bosterestraat die rechtstreeks met de N2 verbonden is, ingevolge het PRUP met bijkomende verkeershinder zal te kampen krijgen.

De vierde, vijfde, zesde, zevende en achtste verzoekers brengen hun respectieve eigendomsakten bij.

Ten slotte stellen de verzoekers dat hun verzoekschrift wel degelijk op een vernietiging van het gehele PRUP is gericht.

4.5. De eerste verwerende partij laat in haar laatste memorie nog gelden dat, in zoverre de zienswijze van de auditeur over de samenhang tussen de deelplannen Leuvensesteenweg Zuid en Leuvensesteenweg Noord al zou kunnen gevolgd worden, het duidelijk is dat de deelplannen Kloosterberg, Webbekom Noord en Webbekom West van de rest van het plan kunnen afgesplitst worden. De zoekzone Webbekom bevindt zich niet alleen op grote afstand van de deelplannen aan de Leuvensesteenweg, maar zij wordt in het richtinggevend gedeelte van het provinciaal ruimtelijk structuurplan Vlaams-Brabant ook effectief opgenomen als een op zich staande zoekzone voor bedrijvigheid. De deelplannen in de zoekzone Webbekom hebben betrekking op de uitbreiding van het bestaande bedrijventerrein Webbekom. Het is duidelijk dat de deelplannen aan de Leuvensesteenweg van de rest van het plan kunnen worden afgesplitst en dat de overheid in een dergelijk geval dezelfde beslissing in verband met de overige deelplannen zou genomen hebben.

Beoordeling

5.1. De eerste en tweede verzoeker zijn elk eigenaar van een perceel grond gelegen in het plangebied dat ingevolge het PRUP een andere bestemming krijgt. Het bestreden PRUP wijzigt aldus de rechtstoestand van de eigendommen

van deze verzoekers. Hierdoor alleen al doen zij blijken van het vereiste belang. Anders dan de tweede verwerende partij meent, hoeven de verzoekers hun belang dan ook niet "vast te knopen" aan één of andere activiteit. De omstandigheid dat de eerste en tweede verzoeker in een naburige gemeente wonen en de betrokken percelen "louter" landbouwgrond uitmaken en een relatief beperkte omvang hebben, doet aan hun belang niets af. Voorts staat het niet aan een verwerende partij om uit te maken of de nieuwe bestemming voor de verzoekers al dan niet nadeliger is.

5.2. Uit de stukken van het dossier blijkt verder dat de derde tot en met achtste verzoeker eigenaar zijn van percelen, grenzend aan of liggend in de onmiddellijke omgeving van het plangebied, meer bepaald het deelplan "Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-zuid". Aldus doen zij in beginsel blijken van het rechtens vereiste belang. Aangenomen wordt dat de met het PRUP beoogde herinrichting en uitbreiding van de bedrijvenzone Leuvensesteenweg-Zuid, met herbestemming van de huidige landbouwzone tot industriegebied, merkelijke gevolgen kan hebben voor het leefklimaat in de onmiddellijke omgeving van de percelen van al deze verzoekers, onder meer op het vlak van de waterproblematiek en de verkeershinder. Vanuit die optiek dient ook het perceel van de derde verzoeker beschouwd te worden als deel uitmakend van de onmiddellijke omgeving.

De excepties van de tweede verwerende partij zijn in zoverre ongegrond.

5.3. Het PRUP omvat vijf deelplannen, elk met een eigen verordenend grafisch plan en eigen stedenbouwkundige voorschriften. Het betreft de deelplannen "Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-zuid", "Regionaal bedrijventerrein Webbekom Noord", "Regionaal bedrijventerrein Webbekom-west", "Kleinhandelszone Leuvensesteenweg-noord" en "Kloosterberg".

5.4. De verzoekers vorderen de vernietiging van het PRUP in zijn geheel, doch blijken, gelet op de uiteenzetting van hun belang in hun

verzoekschrift, enkel gegriefd te zijn door het deelplan "Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-Zuid". Wat het belang van de verzoekers betreft, blijkt niets zich tegen een beperking van de vernietiging tot dit deelplan te verzetten.

5.5. Wat de mogelijkheid tot afsplitsbaarheid betreft, blijkt uit het dossier dat met het PRUP in wezen drie planmatige ontwikkelingen worden nagestreefd, namelijk betreffende de taakstellingen wonen, bedrijvigheid en grootschalige kleinhandel.

Wat betreft de deelplannen "Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-zuid" en "Kleinhandelszone Leuvensesteenweg-noord", wordt in de toelichtingsnota bij het PRUP vermeld dat "de zone - Leuvensesteenweg noord - […] op het gewestplan als bedrijventerrein [is] bestemd, maar […] momenteel reeds grotendeels [wordt] ingevuld door grootschalige kleinhandel", dat "[d]eze zone wordt geherstructureerd (centraal plein, logische interne ontsluiting, versterken groenstructuur,…) en verder uitgebouwd als concentratiezone voor grootschalige kleinhandel", dat er "[v]oor bedrijven binnen die zone […] herlocalisatiemogelijkheden [worden] gecreëerd binnen het regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg zuid" en dat "[o]mgekeerd […] een herlocalisatie [wordt] voorgesteld van de grootschalige kleinhandelszaken die momenteel binnen de bedrijvenzone Leuvensesteenweg zuid gesitueerd zijn naar Leuvensesteenweg noord", vermits "[b]innen het regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg zuid […] grootschalige kleinhandel [wordt] beperkt tot etalagefunctie in functie van de aanwezige bedrijvigheid (bijvoorbeeld autogarages)". Gelet op wat voorafgaat, blijken de deelplannen "Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-zuid" en "Kleinhandelszone Leuvensesteenweg-noord" niet van elkaar afsplitsbaar. Door een vernietiging van enkel het deelplan "Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-zuid", zonder ook het deelplan "Kleinhandelszone Leuvensesteenweg-noord" te vernietigen, zou de Raad van State zich op het domein van de beleidsuitoefening van de plannende overheid begeven.

Wat het deelplan “Kloosterberg” betreft, dient vastgesteld dat dit deelplan de neerslag is van de beleidsoptie om binnen de taakstelling wonen de landschappelijk opvallende getuigenheuvel Kloosterberg te vrijwaren van bebouwing. Dit deelplan is van de deelplannen “Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-zuid” en “Kleinhandelszone Leuvensesteenweg-noord” afsplitsbaar. Eveneens van deze laatste deelplannen afsplitsbaar zijn de deelplannen “Regionaal bedrijventerrein Webbekom noord” en “Regionaal bedrijventerrein Webbekom-west”. De deelplannen “Webbekom” bevinden zich immers op ruime afstand (meer dan 1 km) van de voormelde, aan de Leuvensesteenweg gesitueerde deelplannen en betreffen een op zich staande uitbreiding van het bedrijventerrein Webbekom. Bovendien geeft de plannende overheid in haar laatste memorie uitdrukkelijk zelf aan dat zij in geval van vernietiging van de deelplannen aan de Leuvensesteenweg over de deelplannen “Webbekom” dezelfde beslissing zou hebben genomen.

5.6. Uit het voorgaande volgt dat een vernietiging dient beperkt te worden tot de deelplannen “Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-zuid” en “Kleinhandelszone Leuvensesteenweg-noord” van het PRUP.

De excepties zijn in zoverre gegrond.

V. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

6.1. De verzoekers roepen in een eerste middel de schending in van artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 ‘betreffende het integraal waterbeleid’ (hierna : DIWB), de artikelen 2/1 en 4 van het besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2006 ‘tot vaststelling van nadere regels voor de toepassing van de watertoets, tot aanwijzing van de adviesinstantie en tot vaststelling van nadere regels voor de adviesprocedure bij de watertoets, vermeld in artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid’ (hierna : besluit

van de Vlaamse regering van 20 juli 2006), het motiveringsbeginsel en de zorgvuldigheidsplicht.

Zij zetten uiteen dat de schadelijke effecten en de nodige maatregelen zoals vastgesteld door het plan-MER met betrekking tot het bedrijventerrein Leuvensesteenweg-Zuid onvoldoende bij de vaststelling en de goedkeuring van het PRUP werden betrokken. De maatregelen werden op een onvolledige wijze in de stedenbouwkundige voorschriften opgenomen, minstens werd de afwijking ervan niet afdoende gemotiveerd. Zo stelt het plan-MER dat er infiltratievoorzieningen moeten worden aangelegd en dat ook een regenwaterafvoer (hierna : RWA) noodzakelijk is. In het plan-MER worden dienaangaande specifieke voorwaarden opgelegd, onder meer inzake een RWA-buffer en een koolwaterstoffen-afscheider (hierna : KWS-afscheider). Evenwel wordt in het tweede bestreden besluit slechts gewezen op de waterdoorlatende verhardingen en is er ook in de stedenbouwkundige voorschriften slechts sprake van infiltratiemaatregelen, zoals het “minimaliseren van verhardingen” en “waterdoorlatende materialen”.

6.2. De eerste verwerende partij repliceert in haar memorie van antwoord dat in het tweede bestreden besluit een waterparagraaf is opgenomen, dat daarin uitdrukkelijk wordt gewezen op de watertoets die in het plan-MER is uitgevoerd en wordt aangegeven op welke wijze de watertoets van het plan-MER in het PRUP is geïmplementeerd, namelijk door een voorschrift inzake waterbeheer en door het zoveel mogelijk inzetten op waterdoorlatende verhardingen. Met name wordt in artikel 1 van de stedenbouwkundige voorschriften op dwingende wijze bepaald dat minimum 10 % van het terrein moet worden ingericht in functie van infiltratie en buffering van hemelwater. Daarnaast wordt ook de mogelijke verontreiniging geregeld, namelijk door op bepaalde plaatsen het aanleggen van verhardingen op te leggen in ondoordringbaar materiaal.

In ondergeschikte orde stelt de eerste verwerende partij dat de verzoekers in hun middel uitgaan van een verkeerde lezing van het plan-MER.

Immers wordt in het plan-MER geenszins aangeraden om bepalingen over RWA-buffers, geknijpte afvoer of KWS-afscheiders op te nemen in de stedenbouwkundige voorschriften van het PRUP. Daarentegen wordt in het plan-MER gesteld dat de generieke maatregelen conform de bestaande wetgeving afdoende zijn. Overigens horen dergelijke specifieke, gedetailleerde maatregelen niet in een ruimtelijk uitvoeringsplan te worden opgenomen.

6.3. De tweede verwerende partij voert in haar memorie van antwoord een in wezen gelijkluidende repliek. Zij voegt eraan toe dat er een onderscheid is tussen de milderende maatregelen op planniveau en op projectniveau, dat enkel de voorgestelde maatregelen op planniveau doorwerking kunnen vinden via de stedenbouwkundige voorschriften en dat de door de verzoekers aangehaalde maatregelen (RWA, RWA-buffer, olie- en benzineafscheider of KWS-afscheider) zich alle situeren op projectniveau. Bovendien wordt er in het plan-MER inzake de waterproblematiek op gewezen dat de voorkeur moet worden gegeven aan een uitbreiding van de zone Leuvensesteenweg-Zuid opdat de regenwaterafvoer minder zou worden geconcentreerd. De tweede verwerende partij verwijst voorts naar de stedenbouwkundige voorschriften die een doorwerking van de milderende maatregelen inhouden en naar de voorziene groenbuffer, met waterbergend objectief.

6.4. De verzoekers verwijten in hun memorie van wederantwoord de eerste verwerende partij een foute lezing van het plan-MER. Zij stellen dat enkel met betrekking tot de handhaving van de grondwatervoeding wordt gesteld dat de infiltratiecapaciteiten waarschijnlijk afdoende zullen zijn. Daarnaast wordt echter “in één adem gesteld dat RWA steeds nodig zal blijven”. Waar de tweede verwerende partij voorts verwijst naar artikel 0.3 van de stedenbouwkundige voorschriften, legt deze bepaling slechts op algemene wijze de werken vast die “nodig of nuttig zijn” voor het integraal waterbeleid van alle deelplannen, zonder de concrete maatregelen van het plan-MER te omvatten. Niettegenstaande de goedkeurende overheid zelf de verantwoordelijkheid draagt voor de watertoets, wordt in het tweede bestreden besluit niet verwezen naar de toelichtingsnota. Met

deze toelichtingsnota is in het bestreden besluit dan ook geen rekening gehouden. De repliek dat de maatregelen van het plan-MER dienen te worden opgelegd op het niveau van de vergunningsaanvraag, beantwoorden de verzoekers door te stellen dat er geen enkele garantie is dat deze maatregelen tijdens een vergunningsaanvraag afdwingbaar zullen zijn. Aangaande de groenbuffer wordt in de stedenbouwkundige voorschriften dan weer nergens gesteld dat deze in het waterbeleid een rol zou spelen. Ten andere wordt geen buffer voorzien langsheen de bestaande beekstructuren die afwateren naar de beek die de Bosterestraat volgt en blijkt noch uit de stedenbouwkundige voorschriften, noch uit de toelichtingsnota, welke oppervlakte de groenbuffer dient te omvatten om voldoende infiltratiecapaciteit te vrijwaren.

6.5. De eerste verwerende partij repliceert in haar laatste memorie dat in het PRUP wel degelijk dwingende voorschriften zijn opgenomen om schadelijke effecten aan het watersysteem te voorkomen of te beperken, te weten in artikel 1 van de stedenbouwkundige voorschriften. Het PRUP heeft de waterproblematiek op rechtszekere wijze geregeld. In het plan moet niet de concrete plaatsing van de eventuele afvoerconstructies worden opgenomen. Het volstaat dat het GRUP op rechtszekere wijze het rechtskader bepaalt waarbinnen deze concrete maatregelen moeten worden genomen. *In casu* wordt dit rechtskader gecreëerd door in de stedenbouwkundige voorschriften te bepalen dat "[d]e niet-verharde delen dienen ingericht te worden in functie van infiltratie en buffering van hemelwater en [...] bij voorkeur als groene zone [worden] aangelegd".

6.6. De tweede verwerende partij repliceert in haar laatste memorie dat in de toelichtingsnota inderdaad de aandacht wordt gevestigd op de conclusies van het plan-MER, maar dat niet wordt vastgehouden aan het integraal omzetten van deze maatregelen. Er wordt een overzicht gegeven van de voorgestelde milderende maatregelen en op welk niveau deze kunnen gerealiseerd worden. Alle maatregelen die op planniveau kunnen worden "ingelast" hebben "wel degelijk dat lot [...] gekregen". Meer nog, wordt er tevens ingezet op een

versterking van de bestaande afwateringsstructuur die door kleine beekjes en grachten wordt gekenmerkt.

Beoordeling

7.1. Het toentertijd geldende artikel 8 DIWB luidt als volgt:

> "§ 1. De overheid die moet beslissen over een vergunning, plan of programma als vermeld in § 5, draagt er zorg voor, door het weigeren van de vergunning of door goedkeuring te weigeren aan het plan of programma dan wel door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma, dat geen schadelijk effect ontstaat of zoveel mogelijk wordt beperkt en, indien dit niet mogelijk is, dat het schadelijk effect wordt hersteld of, in de gevallen van de vermindering van de infiltratie van hemelwater of de vermindering van ruimte voor het watersysteem, gecompenseerd.
>
> Wanneer een vergunningsplichtige activiteit, een plan of programma, afzonderlijk of in combinatie met een of meerdere bestaande vergunde activiteiten, plannen of programma's, een schadelijk effect veroorzaakt op de kwantitatieve toestand van het grondwater dat niet door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan of programma kan worden voorkomen, kan die vergunning slechts worden gegeven of kan dat plan of programma slechts worden goedgekeurd omwille van dwingende redenen van groot maatschappelijk belang. In dat geval legt de overheid gepaste voorwaarden op om het schadelijke effect zoveel mogelijk te beperken, of indien dit niet mogelijk is, te herstellen of te compenseren.
>
> [...]
>
> § 2. De overheid houdt bij het nemen van die beslissing rekening met de relevante door de Vlaamse regering vastgestelde waterbeheerplannen, bedoeld in hoofdstuk VI, voorzover die bestaan.
>
> De beslissing die de overheid neemt in het kader van § 1 wordt gemotiveerd, waarbij in elk geval rekening wordt gehouden met de relevante doelstellingen en beginselen van het integraal waterbeleid.
>
> [...]."

Uit de memorie van toelichting bij het ontwerp DIWB (*Parl.St.* Vl.Parl. 2002-2003, nr. 1730/1, 23) blijkt nog dat de watertoets moet worden opgevat als een proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van de mogelijke schadelijke effecten van, onder meer, plannen op het watersysteem, zodat deze toets als een belangrijk preventief instrument fungeert.

7.2. Uit het geciteerde artikel 8 DIWB volgt dat wanneer blijkt dat het aannemen van het voorgenomen plan een schadelijk effect op het watersysteem kan doen ontstaan, de plannende overheid ofwel de goedkeuring van dit plan moet weigeren ofwel, wanneer zij het plan goedkeurt, door het opleggen van gepaste voorwaarden of aanpassingen aan het plan, dient te verzekeren dat geen schadelijke effecten ontstaan of dat deze worden beperkt, hersteld of gecompenseerd. Om te voldoen aan de voornoemde zorgplicht kan de plannende overheid er niet mee volstaan de verantwoordelijkheid ter zake door te schuiven naar de vergunningverlenende overheid.

7.3. In de uitoefening van het hem opgedragen wettigheidstoezicht vermag de Raad van State niet zijn beoordeling inzake de watertoets in de plaats te stellen van die van de bevoegde administratieve overheid. Hij is wel bevoegd na te gaan of de administratieve overheid de haar ter zake toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of zij is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of zij deze correct heeft beoordeeld en of zij op grond daarvan in redelijkheid tot haar besluit is kunnen komen.

7.4. In de niet-technische samenvatting van het plan-MER wordt gesteld dat de "[i]nname van het gebied […] vanzelfsprekend bodemafdichting tot gevolg [heeft] waardoor minder water in de bodem zal dringen", dat dan ook "infiltratiestructuren aangelegd [dienen] te worden", dat deze weliswaar "ruimte [zullen] vragen van grofweg 0.4 ha, doch […] waarschijnlijk deels te realiseren [zullen zijn] in combinatie met de nodige buffer voor regenwaterafvoer". Voorts wordt in het plan-MER in het bijzonder de nadruk gelegd op "de huidige wateroverlast stroomafwaarts van het terrein, m.b.t. de Begijnenbeek ter hoogte van de Speelhofwijk", alwaar "de bijkomende regenwaterafvoer een significant negatief effect [heeft]", zodat "[v]erdergaande inrichtingsmaatregelen, buffer en geknijpte afvoer […] vereist en mogelijk [zijn]". Blijkens het plan-MER is het "[b]ovendien […] aan te bevelen om eveneens de RWA van de bestaande bedrijven mee te nemen in de aan te leggen voorzieningen", waarna nog de specifiëring volgt dat "de[ze] regenwaterafvoerbuffer […] afsluitbaar [dient] te zijn bij calamiteit en […] bij voorkeur collectief [wordt] aangelegd". Ten slotte

wordt in het plan-MER nog overwogen dat "[a]lle regenwater van risicovlakken (parkings, wegenis,...) dient geleid te worden over KWS-afscheider met coalescentiefilter, en via slibvang" en dat "[g]ezien de huidige waterkwaliteit van de Begijnebeek niet voldoet aan de basiswaterkwaliteit, […] bijkomende vuillast via effluenten te vermijden [is]". Bij de "eindbeoordeling en afweging van de alternatieven" luidt het "dat er afdoende maatregelen dienen opgenomen te worden m.b.t. de regenwaterafvoer gezien de wateroverlast stroomafwaarts Begijnebeek". Bij de beschrijving van de "milderende maatregelen" luidt het dat "[d]e infiltratievoorzieningen, met infiltrerende oppervlakte van ca. 4000 m², dienen gerealiseerd [te] worden door afvoer via infiltrerende grachten, wadi's [...], en/of in combinatie met RWA-buffer [...], bv. door een volume te voorzien in de RWA-buffer dat nooit geledigd wordt door lozing". Hierbij wordt nog verduidelijkt dat "[d]ergelijk[e] infrastructuur […] mogelijk [is] in de zone met droge zandleembodems", dat "[d]eze zone […] als overdruk [kan] worden opgenomen in het RUP" en dat "[d]e infrastructuur […] collectief [wordt] aangelegd".

In de toelichtingsnota bij het PRUP luidt het dat men "[d]oor de realisaties kan […] verwachten dat de bodem verdicht, waarvoor milderende maatregelen worden voorgesteld op de plaatsen die later nog vegetatie dienen te dragen of infiltrerend dienen te blijven" en dat "[i]nname van het gebied […] vanzelfsprekend afdichting tot gevolg [heeft]". Niettegenstaande vervolgens wordt overwogen "dat [enerzijds] de generieke maatregelen conform het beleid terzake (o.m. Vlarem II, art. 6.2.2.1.2 § 4), in het bijzonder de infiltratiemogelijkheden […] waarschijnlijk afdoend[e] [zullen] zijn om de grondwatervoeding te handhaven" en dat anderzijds "infiltratievoorzieningen […] wel een ruimtebeslag van grofweg 0.4 ha [betekenen], doch […] waarschijnlijk deels te realiseren [zijn] in combinatie met de RWA-buffer", wordt daarna, anders dan de eerste verwerende partij in haar memorie van antwoord voorhoudt, toch uitdrukkelijk gesteld dat "men kan verwachten dat steeds RWA zal nodig blijven". Op al even expliciete wijze wordt, met de bevindingen uit het plan-MER, herhaald dat "gezien de huidige wateroverlast stroomafwaarts van het terrein, m.b.t. de Begijnenbeek ter hoogte van de Speelhofwijk, […] de RWA een

significant negatief effect [heeft]", dat "[v]erdergaande inrichtingsmaatregelen, buffer en geknijpte afvoer […] vereist en mogelijk [zijn]" en dat het "[b]ovendien […] aan te bevelen [is] om eveneens de RWA van de bestaande bedrijven mee te nemen in de aan te leggen voorzieningen", waarbij "elke RWAbuffer […] afsluitbaar [dient] te zijn bij calamiteit en […] bij voorkeur collectief [wordt] aangelegd". Waar verder "samenvattend […] [wordt gesteld] dat dit deelplan kan gerealiseerd worden onder voorwaarde van de nodige maatregelen" , worden in de toelichtingsnota de reeds aangehaalde milderende maatregelen uit het plan-MER bevestigd.

7.5. Het bestreden goedkeuringsbesluit bevat de volgende passage :

> "Overwegende dat de plangebieden werden onderworpen aan een watertoets; dat voorstellen werden gedaan om met de wijzigingen in het overstromingsregime te kunnen omgaan; dat de aandachtspunten en maatregelen uit de plan-MER voldoende door vertaald zijn naar de stedenbouwkundige voorschriften; dat werken in het kader van integraal waterbeheer mogelijk worden gemaakt door een algemeen artikel in de stedenbouwkundige voorschriften; dat er zoveel mogelijk wordt ingezet op waterdoorlatende verhardingen; […] dat bijgevolg in alle redelijkheid geoordeeld kan worden dat eventuele schadelijke effecten op het watersysteem beperkt zullen blijven."

7.6. De ter zake de watertoets relevante stedenbouwkundige voorschriften, zijn het algemeen artikel 0.3 inzake waterbeheer en het artikel 1, § 2, betreffende de inrichting van het gemengd regionaal bedrijventerrein.

Artikel 0.3 van de stedenbouwkundige voorschriften luidt als volgt :

> "Voor zover ze de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn werken, handelingen en wijzigingen die nodig of nuttig zijn voor:
> - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien,
> - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingsfunctie,
> - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden,

- het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen toegelaten, voor zover de technieken van natuurtechnische milieubouw gehanteerd worden."

Artikel 1, § 2 van de stedenbouwkundige voorschriften luidt als volgt :

"[…]
Met het oog op de duurzame ontwikkeling van de bedrijvenzone worden volgende inrichtingprincipes vooropgesteld:
A. op niveau van de inrichting van de bedrijvenzone
[…]
- de verharding van de nieuwe openbare wegenis wordt tot een minimum beperkt. Deze beperking geldt niet alleen in de lengte maar heeft ook betrekking op het dwarsprofiel van de geplande ontsluitingsinfrastructuur van de bedrijvenzone;

[…]
B. op niveau van het individuele bedrijfsperceel en de bedrijfsgebouwen
[…]
- Het terrein mag tot maximaal 90% verhard worden, maximaal met een waterdoorlaatbare verharding. De niet-verharde delen dienen ingericht te worden in functie van infiltratie en buffering van hemelwater en worden bij voorkeur als groene zone aangelegd. Deze groene zone moet met streekeigen beplantingen aangelegd worden. Uiterlijk in het plantseizoen dat volgt op het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning moet de groene zone aangelegd en beplant zijn. Om verontreiniging van de ondergrond te minimaliseren mag in zones waar dit om milieutechnische redenen nodig is (bijvoorbeeld parkings en laad- en loszones voor vrachtwagens of stallingen/stockage in open lucht) de verharding aangelegd worden in ondoordringbaar materiaal. […]."

7.7. De voormelde stedenbouwkundige voorschriften van het PRUP voldoen niet aan de conclusies uit de toelichtingsnota en het plan-MER in verband met de bijkomende milderende maatregelen die nodig zijn, zonder dat daartoe afdoende motieven voorhanden zijn.

Het stedenbouwkundig voorschrift 0.3 inzake waterbeheerswerken is te algemeen om aan dit gebrek te verhelpen, temeer nu dit artikel de bedoelde werken weliswaar "toelaat", maar niet oplegt. Bedoeld artikel 0.3 volstaat niet om, zoals in het bestreden goedkeuringsbesluit wordt

gesteld, de aandachtspunten en maatregelen uit het plan-MER op voldoende wijze naar de stedenbouwkundige voorschriften door te vertalen.

Hetzelfde geldt voor de "inrichtingsprincipes" vooropgesteld in artikel 1, § 2 van de stedenbouwkundige voorschriften.

Zo wordt niet ingezien, in tegenstelling tot wat de eerste verwerende partij betoogt, waarom de noodzakelijk geachte milderende maatregelen niet in het PRUP zouden kunnen worden opgenomen, temeer nu deze maatregelen, in weerwil van het standpunt van de tweede verwerende partij, in het plan-MER wel degelijk als maatregelen op planniveau worden voorgesteld.

Het feit dat bij de bespreking van de planalternatieven in het plan-MER wordt gesteld dat de zone Leuvensesteenweg-Zuid best deel uitmaakt van het plan opdat de regenwaterafvoer minder zou worden geconcentreerd, betekent nog niet dat voorbij mag worden gegaan aan de in diezelfde alinea opgenomen overweging "dat er afdoende maatregelen dienen opgenomen te worden". Zo ten slotte al aangenomen kan worden dat ook de groenbuffer aan het waterbergend objectief kan bijdragen, wordt hiermee op zich niet tegemoet gekomen aan de bevinding uit het plan-MER dat verdergaande inrichtingsmaatregelen, RWA, buffer en geknijpte afvoer noodzakelijk zijn.

Het middel is gegrond.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt :

a. het besluit van de provincieraad van de provincie Vlaams-Brabant van 19 juni 2012 houdende definitieve vaststelling van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening kleinstedelijk gebied Diest", en

b. het besluit van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport van 26 oktober 2012 houdende

goedkeuring van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan "Afbakening kleinstedelijk gebied Diest",
in zoverre deze besluiten de deelplannen "Regionaal bedrijventerrein Leuvensesteenweg-zuid" en "Kleinhandelszone Leuvensesteenweg-noord" betreffen.

De Raad van State verwerpt het beroep voor het overige.

2. Dit arrest dient te worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het sub b gedeeltelijk vernietigde besluit.

3. De verwerende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 1400 euro, ieder voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van acht januari 2014, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,

bijgestaan door

Astrid Truyens,	griffier.

De griffier **De voorzitter**

Astrid Truyens **Johan Lust**